

Chủ tịch Hồ Chí Minh người mở đầu trả lời chất vấn trong lịch sử Quốc hội // Quốc hội Việt Nam : Kỷ niệm 70 năm Quốc hội đầu tiên nước Việt Nam dân chủ cộng hòa (1946 - 2016). - Tp. Hồ Chí Minh : Tổng hợp Tp. Hồ Chí Minh. T.7 : Chuyện về chất vấn và phát ngôn trong Quốc hội. - 2016. - tr. 39-44.

Kỳ họp thứ hai Quốc hội khóa I đã mở đầu lịch sử chất vấn trong Quốc hội Việt Nam. Tại phiên họp lịch sử này, Chủ tịch Hồ Chí Minh bắt đầu phiên chất vấn bằng việc công bố số lượng các chất vấn đã được gửi đến. Người đã thay mặt Chính phủ trả lời các câu hỏi này cũng như các câu hỏi chất vấn trực tiếp tại chỗ.

Các đại biểu Quốc hội chất vấn người đứng đầu Chính phủ nhiều vấn đề liên quan đến những trường hợp cụ thể. Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời từng câu, không bỏ sót câu nào, kết thúc mỗi câu hỏi và trả lời là tiếng vỗ tay lại đồng loạt vang lên.

Các đại biểu Trần Đình Tri - nhóm Xã hội; Lê Huy Vân - nhóm Trung lập; Khuất Duy Tiến - nhóm Mácxít; Huỳnh Văn Tiêng - nhóm Dân chủ... chất vấn Chính phủ về đề nghị thay đổi Quốc kỳ, Tạm ước 14/9, đối phó với quân Pháp...

Trả lời câu hỏi vì sao Chính phủ lại đem vấn đề thay đổi quốc kỳ ra bàn, Chủ tịch Hồ Chí Minh lên tiếng một cách đanh thép, chính phủ không bao giờ dám thay đổi Quốc kỳ chỉ vì một vài người trong chính phủ đề nghị việc ấy nên Chính phủ phải đề Ban Thường trực Quốc hội xem xét. *“Lá cờ đỏ sao vàng đã nhuộm bao nhiêu máu chiến sĩ Việt Nam ở Nam bộ và Nam Trung Bộ đã đi từ Á sang Âu, lại từ Âu sang Á, tới đâu cũng được chào kính cẩn. Bây giờ, trừ khi cả 25 triệu đồng bào, còn ngoài ra không ai có quyền gì mà đòi thay đổi nó”,* nói đến đây, mắt Người sáng quắc, giọng vang to, khác hẳn vẻ điềm đạm lúc thường⁽¹⁾.

Chất vấn của đại biểu Trần Huy Liệu cho rằng: “Tạm ước 14/ 9 là bất bình đẳng”, Chủ tịch Hồ Chí Minh giải thích: *“Chính phủ không dám nhận như thế. Với bản Tạm ước ấy, mỗi bên nhân nhượng một ít, ta bảo đảm những quyền lợi kinh tế và văn hóa ở đây thì Pháp cũng phải thi hành tự do dân chủ ở Nam Bộ, thả các nhà ái quốc bị bắt bớ. Còn nói pháp không thành thật thi hành tạm ước thì ta vợ đứa cả năm. Pháp cũng có người tốt, người xấu. Tôi có thể nói quyết rằng nhân dân Pháp bây giờ đại đa số tán thành ta độc lập và thống nhất”*⁽²⁾

Trước bản khoản của đại biểu, liệu Tạm ước 14/9 có ảnh hưởng đến các hiệp ước ký sau đó, người đứng đầu chính phủ trả lời: *“Trong xã hội loài người, cái gì chẳng có ảnh hưởng đến cái khác. Tuy vậy, những sự điều đình sau này không bị ràng buộc được. Bản Tạm ước này tùy theo sự thi hành thế nào, sẽ chỉ đẩy cho những điều đình sau nhanh chóng tới kết quả một cách dễ dàng”*⁽³⁾.

Trả lời câu hỏi về Chính phủ cần phải liêm khiết, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: *“Nếu trong Chính phủ còn có những người khác làm lỗi, thì lỗi ấy tôi xin chịu, xin gánh và*

¹ Báo Minh, bài đã dẫn

² Báo Minh, bài đã dẫn

³ Hoàng Phương, bài đã dẫn

xin lỗi với đồng bào”. Người nói rõ những cố gắng để có một chính phủ liêm khiết, nhằm đáp ứng mong mỏi của quốc dân, nhất là các thành phần làm nòng cốt cho chính phủ liên hiệp kháng chiến: “Chính phủ hiện thời đã cố gắng liêm khiết lắm, nhưng trong Chính phủ từ Hồ Chí Minh cho đến những người làm việc trong các Ủy ban là đông lắm, phức tạp lắm. Dù sao Chính phủ đã hết sức làm gương và nếu làm gương không xong thì sẽ dùng pháp luật mà trị những kẻ ăn hối lộ. Đã trị, đương trị và sẽ trị cho kỳ hết”⁽⁴⁾.

Kết thúc phần chất vấn, đêm đã về khuya nhưng mọi người vẫn chăm chú lắng nghe người chủ trì nhận xét, đánh giá buổi chất vấn. Hội trường sáng ánh đèn vẫn vang vang lời chủ tịch Hồ Chí Minh trong bầu không khí ấm áp: “Chính phủ hiện giờ thành lập mới hơn một năm, hãy còn thanh niên, quốc hội bầu ra được hơn tám tháng, lại còn thanh niên hơn nữa. Vậy mà Quốc hội đã đặt những câu hỏi thật già dặn, thắc mắc khó trả lời, đề cập tới tất cả những vấn đề có quan hệ đến vận mạng của nước nhà. Với sự trưởng thành chính trị và sự quan tâm về việc nước ấy, ai dám bảo dân ta không có tư cách độc lập”⁽⁵⁾.

Cuộc chất vấn hôm ấy với phần trả lời chất vấn của chủ tịch Hồ Chí Minh đã đặt ra tiền lệ, mở ra lịch sử chất vấn trong nghị trường Việt Nam.

⁴ Bảo Minh, bài đã dẫn

⁵ Hoàng Phương, bài đã dẫn